

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : D3/1/T.E.-00/6 (Devralma)

Karar Sayısı : 00-43/466-256

Karar Tarihi : 3.11.2000

A- TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. M. Tamer MÜFTÜOĞLU

Üyeler : Dr. Kemal EROL, Mehmet Zeki UZUN, Sadık KUTLU, İsmet CANTÜRK, Nejdet KARACEHENNEM, Mustafa PARLAK, A. Ersan GÖKMEN, R. Müfit SONBAY, Kubilay ATASAYAR, Murat GENCER

B- RAPORTÖRLER: Tarkan ERDOĞAN, Bülent GÖKDEMİR

C- BİLDİRİMDE BULUNAN: Metso Incorporation

Temsilcisi Av. Tolga KARATAŞ

Lamartine Cad. No:10 80090 Taksim/İSTANBUL

D- TARAFLAR: Metso Incorporation

Fabianinkatu 9 A PO Box 1220 FIN 00101

Helsinki/ FİNLANDİYA

Svedala Industri AB

Kaptensgatan 1 PO Box 4004 SE-203 11 Malmö/ İSVEÇ

E- DOSYA KONUSU: Nordberg Dış Tic. Ltd. Şti'nin hissedarı Metso Incorporation'ın, Türkiye'de kurulu bulunan Svedala Dış Ticaret Ltd. Şti'nin hissedarı Svedala Industri AB'nin hisselerini halka çağrı yoluyla devralması işlemine izin verilmesi talebi.

F- DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 18.8.2000 tarih, 3521 sayı ve 12.9.2000 tarih, 3819 sayı ile giren bildirim üzerine; 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 7. maddesi ile 1997/1 sayılı Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in ilgili hükümleri uyarınca yapılan inceleme sonucunda düzenlenen 2.11.2000 tarih, D3/1/T.E.-00/6 sayılı Birleşme Ön İnceleme Raporu 2.11.2000 tarih, REK.0.07.00.00/111 sayılı Başkanlık önergesi ile 00-43 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

G- RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: Nordberg Dış Tic. Ltd. Şti'nin hissedarı Metso Incorporation'ın, Türkiye'de kurulu bulunan Svedala Dış Ticaret Ltd. Şti'nin hissedarı Svedala Industri AB'nin hisselerini halka çağrı yoluyla devralması işlemine izin verilmesi gerektiği düşünülmektedir.

H- İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

1. İlgili Pazar

İlgili Ürün Pazarı: Devralma işlemine konu şirketlerin ağırlıklı olarak faaliyet gösterdikleri alan, taş kırma ekipmanlarının piyasaya sunulmasıdır.

Taş kırma ekipmanlarını kullanım amaçlarına göre öncelikle aşağıdaki gibi sınıflandırmak mümkündür:

- Agregada (kırılmış taş, çakıl ve kumun tümüne birden verilen isim) üretimi için ve inşaatta (inşaat şirketleri kendi agregalarını kendileri sağlamak için ya kayalarda ya da yıkılmış binalarda taş kırıcı ekipmanlarını kullanmaktadır.) kullanılmak üzere taş kırma ekipmanları. Agregada üretimi ve inşaatta kullanılan taş kırıcılara "Agregada ve İnşaat Kırıcıları" adı verilmektedir.
- Çeşitli madencilik uygulamalarında, büyük taşocaklarında ve çimento üretiminde kullanılan taş kırma ekipmanları. Bu tür alanlarda kullanılan taş kırma ekipmanlarına "Maden Kırıcıları" adı verilmekte, bu ekipmanlar sadece madencilik uygulamalarında kullanılmakta ve madencilik uygulamalarına has kırıcıları kapsamaktadır. Madencilikte daha büyük boyutlarda ve daha yüksek verime sahip ekipmanlar kullanılmaktadır (İnşaat sektöründe büyük kapasiteli tesisler de madencilik için üretilen makineleri kullanabilmektedir). Dolayısıyla bu büyük boyuttaki ve yüksek verimdeki ekipmanların, daha küçük ölçekli agregada ve inşaat uygulamalarında kullanılması ekonomik değildir.

Agregada, inşaat ve madencilik için kullanılan kırıcı ekipmanlar "primer" ve "sekonder" olarak iki ana gruba ayrılmaktadır. Primer kırıcı ekipmanlar, taşın boyutlarında ilk ve büyük bir küçültme yaparken, sekonder kırıcı ekipmanlar incelik seviyelerini artırmak ve taşı şekillendirmek için kullanılmakta ve böylece taş son kullanıcı ve/veya farklı sanayi işlemler için uygun hale getirilmiş olmaktadır.

Kırılacak malzemenin karakteristik özellikleri de, kullanılacak ekipmanın tipini belirlemede önemli olmaktadır. Çeneli kırıcılar genelde yumuşak malzemelerde başarılı olurken, malzemeler sertleştikçe konik kırıcılar devreye girmektedir. Ayrıca gerekli çıkış kapasitesi, yani bir saatte kırılması beklenen taş miktarı da kırıcı seçiminde gözönünde bulundurulmaktadır.

Söz konusu ekipmanların dağıtımı için ayrı bir dağıtım kanalı kullanılmamakta, inşaat ekipmanları endüstrisine (ekskavatörler, dozerler, tekerlekli yük taşıyıcıları) ait dağıtım ağlarından yararlanılmaktadır.

Yukarıdaki açıklamalara göre ilgili ürün pazarı; primer ve sekonder madencilik taş kırma ekipmanları ile primer ve sekonder agregada ve inşaat uygulamaları için taş kırma ekipmanları olarak belirlenmiştir. Ancak kullanım açısından sözkonusu taş kırma ekipmanlarının kısmen de olsa birbirlerinin yerine geçebilirliği sözkonusudur.

Coğrafi Pazar: Taş kırma ekipmanları için yurt genelinde üretim, dağıtım ve satış açısından bölgesel herhangi bir farklılık ya da engelleyici özellik bulunmadığından ilgili coğrafi pazar, Türkiye Cumhuriyeti sınırları olarak belirlenmiştir.

2. Taraflar

2.1. Metso Corporation (Metso)

Metso, Helsinki ve New York borsalarında kayıtlı bir Finlandiya kamu (halka açık) şirketi olup, Haziran 2000 tarihi itibarıyla en büyük hissedarlarının UPM-Kymmene Corporation (% 14.7) ve Finlandiya Hükümeti (% 11.6) olduğu tespit edilmiştir. Metso; kaya ve maden işleme makineleri, otomasyon ve kontrol

teknolojileri ve fiber ve kağıt teknolojisi olmak üzere dünya çapında üç alanda faaliyet göstermektedir.

2.2. Svedala Industri AB (Svedala)

Svedala, Stockholm Borsası'nda kayıtlı bir İsveç kamu (halka açık) şirketi olup, 31 Aralık 1999 tarihi itibarıyla en büyük hissedarlarının AB Custos (% 12.11), AP-fonden (% 6.75) ve Templeton (% 6.50) olduğu tespit edilmiştir. Svedala, dünya çapında inşaat ve maden işleme teçhizatı alanında faaliyet göstermektedir. Ürün yelpazesinde; delici ekipmanlar, kırıcılar, öğütme değirmenleri, işleme teçhizatı, nakliye sistemleri, asfalt serme ve sıkıştırma ekipmanları bulunmaktadır.

2.3. Nordberg Dış Ticaret Limited Şirketi

01.06.2000 tarihinde tescil edilerek Türkiye'de kurulmuş olup, hisselerinin % 99.9'u Nordberg France S.A.S'a, % 0.1'i Özkan GÜNEL'e aittir.

Nordberg France S.A.S., Metso Grubu bünyesindeki şirketlerden birisidir. Şirketin faaliyet konusu, inşaat ve maden işleme ekipmanı satış ve servisidir.

2.4. Svedala Dış Tic. Ltd. Şti.

23 Haziran 1997 tarihinde kurulmuş olup, hisselerinin % 99.9'u Svedala Industri'ye, % 1'i H. Rıza Toprakçı'ya aittir.

Svedala Dış Ticaret Ltd. Şti., herhangi bir ekipman veya aletin üretimi işi ile uğraşmayıp inşaat ve maden işleme ekipmanlarının ticareti ile faaliyet göstermektedir.

3. Yapılan Tesbitler ve Hukuki Değerlendirme

Metso, taş ve maden işleme işine ait grubunu Svedala ile birleştirecektir. Svedala'nın en az % 90 hissesini alma teklifi sonucu gerçekleşecek işlem ile Metso Türkiye'de kurulu Nordberg Dış Ticaret Limited Şti.'nin yanısıra Svedala'ya ait Türkiye'de kurulu Svedala Dış Ticaret Ltd. Şti.'nin kontrolünü de ele geçirmiş olacaktır.

Yukarıda yer verilen şekilde gerçekleşecek olan işlem, 1997/1 sayılı Tebliğ'in birleşme ve devralma hallerinin sayıldığı 2. maddesi (b) bendinin "Herhangi bir teşebbüsün ya da kişinin diğer bir teşebbüsün mal varlığını yahut ortaklık paylarının tümünü veya bir kısmını ya da kendisine yönetimde hak sahibi olma yetkisi veren araçları, devralması veya kontrol etmesi" hükmü çerçevesinde değerlendirildiğinde, söz konusu işlemin 4054 sayılı Kanun kapsamında bir devralma olduğu anlaşılmaktadır.

1997/1 sayılı Tebliğ'in, 1998/2 sayılı Tebliğ ile değişik 4. maddesinde işlemin taraflarının, ülkenin tamamında veya bir bölümünde ilgili ürün piyasasında, toplam pazar paylarının, piyasanın % 25'ini aşması halinde veya bu oranı aşmasa bile toplam cirolarının yirmibeş trilyon Türk Lirası'nı aşması halinde Rekabet Kurulu'ndan izin almaları hükme bağlanmıştır.

Türkiye'deki taş kırma ekipmanları pazarındaki firmaların genel pazar payları aşağıdaki gibidir:

Firmalar	Pazar payları
Nace Makine Sanayi A.Ş.	% 40
Burçelik A.Ş.	% 15
Atlas Mühendislik (CEDAR RAPİDS - Amerikan firması temsilcisi)	% 8
Yoltaş A.Ş. (MFL - Avusturya firması temsilcisi)	% 5
Entem Ltd. Şti. (KDH - Çekoslovakya temsilcisi)	% 4
Diğerleri	%28

Tarafların ilgili ürün pazarlarında Tebliğ hükmünde öngörülen eşiği aşan pazar payları ise aşağıdaki gibidir:

Sekonder Konik Kırıcıları

	Agrega ve İnşaat		Madencilik	
	Metso	Svedala	Metso	Svedala
1997	% 40	% 10	% 0	% 17
1998	% 5	% 35	% 0	% 30
1999	% 10	% 10	% 0	% 0
Her İki Firma İçin Üç Yılın Ortalaması	% 36.6			

Pazar payının pazar gücünü yansıtmaması açısından sadece son yılın değil, son üç yılın ortalaması alınmıştır. Zira, taş kırma ekipmanlarının uzun ömürlü olması dolayısıyla yenileme yatırımlarının uzun sürede gerçekleşmesi, talebi etkileyen faktörlerin başında gelmektedir. Özellikle madencilik uygulamaları için üretilen ürünlerin büyük boyutlu ve değerce fazla olması, talepte yıldan yıla büyük dalgalanmalara neden olmaktadır. Dolayısıyla pazar payının hesaplanmasında daha uzun bir kesit alınması gerekmiştir.

Devralma işleminin taraflarının 1999 yılı itibariyle toplam ciroları ise 537.946.916.000.- TL'dir.

Yukarıda yer verilen bilgiler çerçevesinde bildirim konusu devralma işleminin, tarafların sahip oldukları toplam ciro yönüyle Tebliğ'de yer alan eşiğin altında kaldığı, ancak pazar payı yönüyle 1997/1 sayılı Tebliğ'de belirtilen %25 pazar payı eşiğini aştığı, dolayısıyla devir işleminin anılan Tebliğ kapsamında Rekabet Kurulu'nun iznine tabi bir işlem olduğu kanaatine varılmıştır.

Söz konusu firmalar, tablodan da görüldüğü üzere sekonder konik kırıcılar gibi yerli firmaların üretimde bulunmadığı alanlarda önemli bir pazar gücüne sahiptir. Dolayısıyla, bu işleme izin verilmesiyle pazar paylarında bir artış görülecektir. Ancak yerli firmaların da, eskiden talebin sadece ithalat yoluyla karşılandığı konik kırıcıları ve yatay kırıcıları üretmeye başlaması, belirgin piyasaya giriş engellerinin bulunmaması, dolayısıyla potansiyel rekabetin varlığı, pazar paylarının önemini azaltmaktadır. Bu nedenle söz konusu devralma işleminin hakim durum yaratmayacağı kanaatine ulaşılmıştır.

Bildirime konu işlemde; halka çağrı yoluyla yapılan teklife menfi tespit verilmesi de talep edilmektedir. İlgili teklifte öncelikle hisse başına yapılacak ödemeler belirtilmektedir. Ayrıca, Svedala Yönetim Kurulunca da ilgili teklif oybirliği ile yatırımcılara tavsiye edilmektedir. Teklifin gerçekleşmesi için Metso'nun, Svedala'nın sermayesinin % 90'ından daha fazlasına sahip olması ve ilgili rekabet otoritelerinden gerekli iznin alınması gerekmektedir. Aynı zamanda bahsi geçen teklifte yatırımcılara işlemin gerçekleşmesi ile sinerji yaratılacağı ve maliyetlerde büyük tasarruflar sağlanacağı mesajları verilmiştir. Söz konusu işlemin halka çağrı olması nedeniyle, taraflar arasında herhangi bir sözleşme bulunmamaktadır. Teklifte rekabet etmeme hükümleri benzeri kısıtlamaları içeren sınırlamalar mevcut değildir. Söz konusu işlemin 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında ele alınması nedeniyle ayrıca menfi tespit değerlendirilmesi yapılmamasına karar verilmiştir.

İ- SONUÇ

Yukarıda yer verilen değerlendirmeler ve tespitler doğrultusunda;

- Metso Corporation'ın halka çağrı yoluyla Svedala İndüstri şirketinin hisselerini almayı teklif etmesi üzerine gerçekleşecek devir işleminin, tarafların ilgili ürün pazarındaki toplam pazar payları yönüyle 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesine dayanılarak çıkarılan, 1998/2 sayılı Tebliğ ile değişik, 1997/1 sayılı Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in 4. maddesi gereğince izne tabi bir devralma olduğuna,
- Ancak bu devir işlemi sonucunda aynı Kanun'un 7. maddesinde belirtilen bir hakim durumun yaratılması veya mevcut bir hakim durumun güçlendirilmesi, böylece rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmadığına, bu nedenle de bildirim konusu devir işlemine izin verilmesine,
- Devralmaya ilişkin halka çağrı yoluyla yapılan teklife ayrıca menfi tespit belgesi verilmesine gerek olmadığına

OY BİRLİĞİ ile karar verilmiştir.